

Filitalia, de vereniging voor verzamelaars van postzegels van Italië en gebieden, Vaticaan en San Marino, is door ere-lid Leo van der Meer opgericht op 25 oktober 1997. K.v.K. Rijnland nr. 28077878. Het verenigingsjaar loopt van 1 januari t/m 31 december; opzeggingen vóór 1 oktober. Contributie: € 15 per jaar, over te maken op rekening IBAN NL17 RABO 0346 8193 69 t.n.v. Filitalia. Contributie buitenland: € 20 per jaar. Dit blad verschijnt vier keer per jaar. Losse nummers € 4,00

ISSN 2211-5048

Jaargang 27, februari 2024, nummer 1

EEN “GEWONE” COVER UIT SOMALIA?

Dit lijkt een filatelistische en niet zo bijzondere cover van Mogadiscio naar een verzamelaar in de USA. De envelop is volgens tarief gefrankeerd met 1,25 Lire aan postzegels. Maar kijk nu eens goed naar dat zegeltje linksonder, de 20c. Boven (en onder) heeft het een fijne tanding terwijl de verticale zijden een grovere tanding hebben. Omdat tijdens het perforeren opeens een nieuwe machine tanding 14 in gebruik werd genomen en enkele gedrukte vellen al met tanding 12 waren geperforeerd komt soms bij een aantal waarden een mengtanding voor. Zeldzaam? Zeker, maar op brief zijn mengtandingen helemaal niet te vinden. In dit nummer meer over hoe belangrijk het is om goed op tandingen te letten en hoe experts zich kunnen vergissen.

IN DIT NUMMER:

- LAAT JE TANDEN ZIEN
- ITALIË BEDREIGD
- EEN VERZEKERINGS PERFIN
- DE CHAOS VAN DE LAATSTE OORLOGSDAGEN IN ITALIË
- BIGLIETTI POSTALI
- EN NOG VEEL MEER

OP TANDINGEN LETTEN LOONT !

Vincent Prange

In Italië zijn relatief veel series in twee tandingsoorten uitgegeven. Series met dezelfde afbeeldingen komen voor in een grove tanding 11 of 12 of in een fijne tanding 14. Met enige oefening is dit vaak met het blote oog al te zien. Op internet worden de zegels echter niet precies op gelijke grootte afgebeeld en dan is het een stuk lastiger. Ik tel dan de tandjes en als iemand vraagt wat ik aan het doen ben durf ik meestal geen antwoord te geven, bang als ik ben om voor gek verklaard te worden.

Maar wat het op tanden letten pas echt leuk maakt, is als er sprake is van een mengtanding, bijvoorbeeld horizontaal 14 en verticaal 12. Die zijn vaak nog zeldzamer. Kijk maar in de Sassone bijvoorbeeld bij de serie Giubileo, die in 1925 uitkwam ter gelegenheid van het 25 jaar koningschap van Victor Emanuel III. Die zegels staan normaal maar een paar Euro maar met een gemengde tanding staan ze alle drie ongebruikt ruim boven de 1000 Euro.

De Giubileo zegels zijn natuurlijk ook overdrukt voor de koloniën Eritrea, Cirenaica, Oltre Giuba, Somalia en Tripolitania. Daar komen mengtandingen nauwelijks voor, maar er zijn wel enige uitschieters in de tandingen 11 of 13 ½ bij. Zo staat bij Eritrea de 1 Lire tanding 13 ½ 32.000 Euro ongestempeld, respectievelijk € 16.000 voor een gestempeld exemplaar. Ook bij Oltre Giuba is het zaak op te letten of het gaat om een exemplaar met fijne tanding want de 60c. (nr. 21) staat ongestempeld 19.000 Euro en de 1 Lire (nr. 22) gestempeld 4500 Euro. Bij Somalia let je bij de 1,25 Lire goed op de grove tanding 11, want die staat gestempeld 4000 Euro.

De 1,25 lire Giubileo zegel met de standaard 13,5 tanding

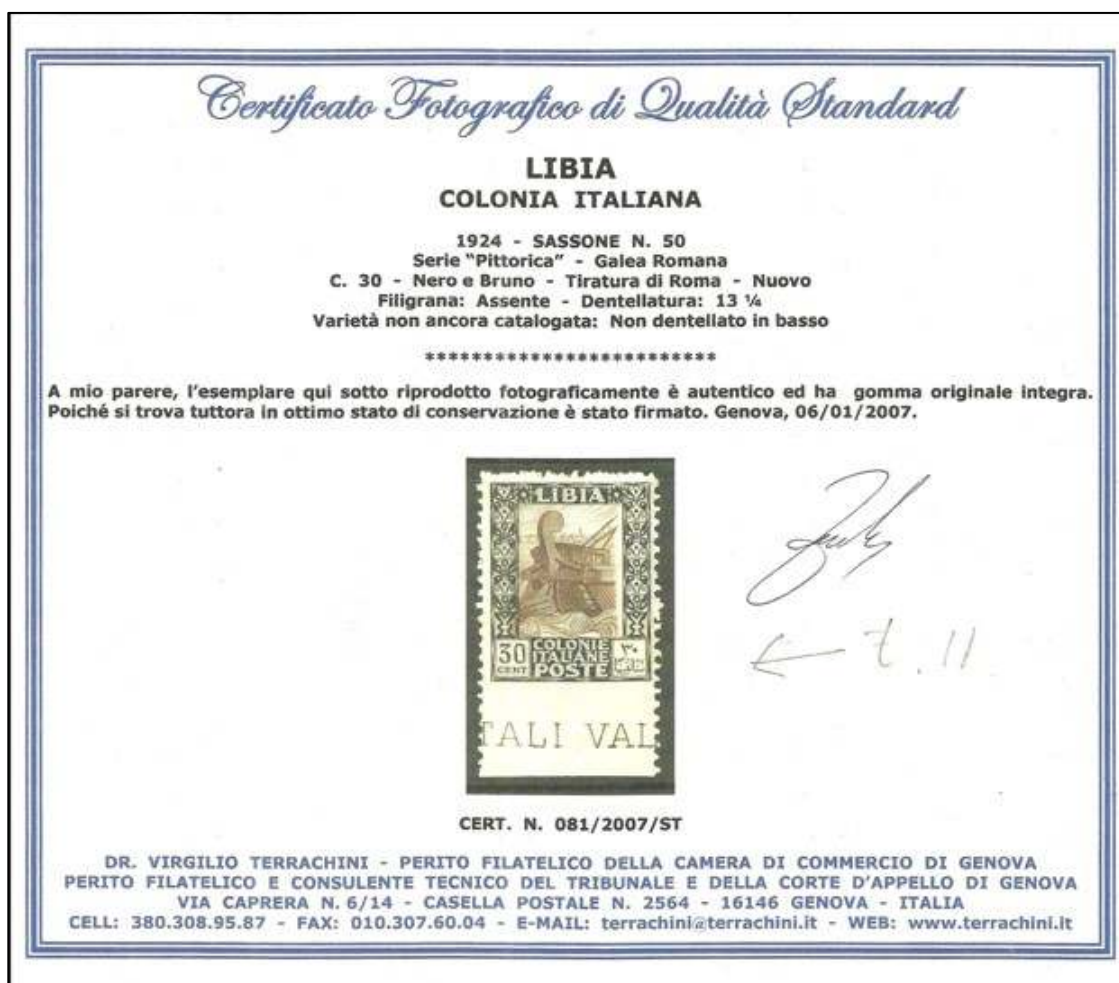
De niet-dure 60 centesimi in tanding 11

De 1,25 lire in tanding 11, die 5000 euro staat

Van Tripolitania miste ik nog de 1,25 lire in tanding 11. Ik had hier een zoekopdracht voor lopen maar dat zegel zie je nooit onder de 2000 Euro bij een catalogusprijs van €5000. Dus tikte ik bij Delcampe maar eens Tripolitania 1925 in en daar zag ik deze afbeelding: de 60c en de 1,25 netjes naast elkaar voor de prijs van 3 Euro. Ik kon mijn ogen niet geloven de zegels werden aangeboden als nr. 23 (60c in tanding 11) en nr. 27 (tanding 13 ½ catalogusprijs 12 Euro). Hoe kon de verkoper zich zo vergissen? De man was duidelijk geen filatelist want in zijn winkel bood hij veel edelstenen aan, maar slechts enkele postzegels. Voor alle zekerheid telde ik bij beide zegels de perforatiegaten. Die was voor beide zegels 13 gaten, die Lire 1,25 moest dus tanding 11 zijn! Er was gelukkig geen andere bieder, niemand had deze unieke kans in de gaten. Nog zat ik even in spanning of de verkoper zou merken dat hij zich had vergist. Maar niks daarvan en omdat de PTT zomaar op tijd zijn werk deed had ik een week later de zegels in huis en kon die open plek in mijn stockboek eindelijk gevuld worden. Een zegel van €5000 voor enkele Euro's, dat maak je toch zelden mee!

Maar ook experts zijn niet altijd kien op tandingen. Als bewijs laat ik hier een certificaat zien van een bekende Italiaanse keurmeester. Volgens hem gaat het om een zegel uit Libia met tanding 13 1/4, maar met het blote oog kan je al zien dat het om tanding 11 gaat.

Ik heb al eens geschreven over de vele mengtandingen bij de Pittorica serie uit 1932 van Somalia. Onlangs tikte ik enkele zegels van Somalia op uit Australië. Het aankoopbedrag was gering, maar er zat wel de 1,75 Lire in tanding 14x12 tussen (nr. 178a). Sassone waardeert dat zegel met €1300. Nu te koop in onze veiling!

VEILING EN BIJEENKOMST IN CASTRICUM OP 17 FEBRUARI

U heeft deze datum natuurlijk met grote letters in de agenda staan. Maar voor alle zekerheid vermeld ik het nog maar even: op 17 februari is onze eerste bijeenkomst in 2024 gepland. De zaal gaat weer open om half elf, dan volgt een gezellig postzegeluurtje, een lezing, een lekkere lunch en tenslotte om half 2 een nieuwe fantastische veiling. De veiling staat op internet (www.filitalia.nl) maar is *niet* in dit nummer van ons magazine opgenomen.

DATA VOOR DE VOLGENDE BIJEENKOMSTEN IN 2024

Naast de komende bijeenkomst op 17 februari zijn de data voor de volgende drie bijeenkomsten ook al bekend. U kunt de volgende data al in uw agenda noteren:

18 MEI - 14 SEPTEMBER - 30 NOVEMBER

WORDT DIT ZEGEL VAN VATICAN VEEL WAARD?

Vincent Prange

Met zegels die worden teruggetrokken is meestal iets aan de hand. Ik herinner mij van lang geleden dat in de DDR een zegel van Schumann werd uitgegeven met een afbeelding van de componist met een stuk geschreven muziek. Maar....het was niet van hem, maar van een andere componist: Schubert. Of andersom, dat weet ik niet meer precies. Het zegel bereikte topprijzen in de verwachting dat het wel van de loketten zou worden weggehaald.

Werd het foute zegel teruggetrokken? Nou zat de DDR flink om geld verlegen, dus werd de opslag gewoon uitverkocht. Pech voor de speculanten. Pas een paar weken daarna verscheen hetzelfde zegel maar met het juiste, veranderde partituur. Ook staat mij iets voor de geest van ruimtevaartblokken van Suriname die later opnieuw in een wat lichtere blauwe kleur opnieuw werden uitgegeven.

In ons gebied kennen wij natuurlijk het verhaal van de Gronchi rosa, een zegel dat in 1960 al 3 dagen na verschijning werd teruggetrokken omdat de afgebeelde landkaart van Peru niet precies klopte.

Vorig jaar was het de beurt aan het Vaticaan. Dit zegel staat pontificaal afgebeeld op de omslag van Sassone 3, dat de zegels van Vaticaan en San Marino bevat. Het staat in dit deel genoteerd met het nummer 1931 met daaronder een omkaderde opmerking dat het is teruggetrokken omdat het afgebeelde monument in Lissabon teveel aan het koloniale verleden van Portugal zou herinneren. Het zegel is volgens Sassone voorsnog een paar streepjes waard, maar wie weet wat het in de toekomst gaat opbrengen. Er zijn 2000 ex. op de markt gekomen en op eBay stond er een te koop voor €700. Wie neemt de gok?

Niet teruggetrokken...

In Italië verschijnen af en toe zegels, die bij de buurlanden toch flink wat irritatie kunnen opwekken. Zo was er enkele jaren geleden een zegel (Sassone 2324) met de afbeelding van het schip TOSCANA, dat de Italiaanse bevolking van Dalmatië, Istrië en Fiume na de val van Mussolini in 1943 naar Italië verscheepte. Deze exodus van de oorspronkelijke Italiaanse bevolking in dat gebied werd 50 jaar later op een postzegel herdacht en alleen al de tekst Fiume (nu Rijeka) wekte al de nodige boosheid bij Kroatië op.

Ook een zegel van een Italiaans gebouw met de tekst "Rijeka già Fiume" (vroeger Fiume) leidde tot protesten en uitstel (van enkele dagen) van de

verkoop van dat zegel.

Nu is er weer een zegel, dat herinnert aan pijnlijk gebiedsverlies ten gevolge van de tweede wereldoorlog. Alle eilanden in de Egeïsche en Ionische zee gingen samen met Corfu door de val van Mussolini in 1943 over naar de geallieerden en werden in 1947 definitief overgedragen aan Griekenland. In 2023 is dit zegel in Italië verschenen, maar u zult het tevergeefs in Sassone deel 2 zoeken want het wordt er (nog) niet in vermeld. Waarom weet ik niet. Afwachten maar....

ITALIË BEDREIGD

John Dehé

Filatelie wordt voor mij vooral interessant als je het verzamelen van zegels of poststukken kunt combineren met een onderzoek naar de historische achtergronden ervan. Ik verzamel Zuid-Afrika en wil 'alles' weten over de Boerenoorlogen. Het boek van Bossenbroek is een mooi startpunt en dezelfde auteur schreef ook een prachtig boek over Zanzibar en de slavenhandel.

Mijn belangstelling voor Afrika begon na het lezen van *Congo, een geschiedenis* van David van Reybrouck, een onthutsend en gruwelijk verhaal over kolonialisme, uitbuiting en machtsmisbruik in dit enorme land in het

hart van Afrika. Ook over het andere Congo, Congo Brazzaville, is een bijzonder boek geschreven. In *Congo* schrijft Redmond O'Hanlon over zijn reis naar Lac Télé, een mysterieus meer in Congo waar volgens de verhalen een dinosaurus-achtig monster zou leven. Prachtig verhaal van een unieke schrijver!

Lezend en verzamelend kreeg ik Afrika steeds beter in beeld en belandde ik aan de noordzijde van dit immense continent. Een vriend stuurde me vanuit Frankrijk een uitpuilend stockboek met Egypte, een lid van de Purmerender Postzegel Ruilclub kwam met Tunesië en Marokko aanzetten, maar dat blijft voorlopig in zijn doos. "En doe je dit er ook bij?", vroeg iemand en liet wat zegels zien van een land waar ik nog nooit van gehoord had: Cyrenaica, een Italiaanse kolonie, ergens bij Libië, begreep ik.

En zo belandde ik bij Filitalia, want daar zou alle kennis over Italië en zijn gebieden verenigd zijn. Van Vincent Prange kreeg ik een dikke stapel clubbladen (nog niet compleet!) en hoewel ik er op de laatste veiling meestal stevig uitgeboden werd, wist ik er toch nog wat kruimels te scoren.

Een van die kruimels was kavel 105. In de veilinglijst werd het omschreven als *'Oorlog met Ethiopië. Italianen waren bang voor Engelse gasaanval. Vandaar uitgave van een compleet boekje met 10 zegels ten bate van de Luchtbeschermingsdienst.'* Ik heb het verband met Ethiopië niet kunnen ontdekken, maar over die Luchtbeschermingsdienst, de UNPA, was wel iets te vinden.

Voor mijn Italiaans ben ik nog op Google Translate aangewezen; de tekst op de voorzijde van het boekje laat zich vertalen als de 'Nationale Unie voor Luchtafweerbescherming'. De achterzijde van het boekje doet een oproep:

Sluit je aan bij de U.N.P.A.

- het doet humanitair en sociaal werk
- het is een vorm van verzekering voor mensen, voorwerpen, voor bezittingen
- het is om de strijders aan het front gemoedsrust te geven dat hun dierbaren niet aan wrede uitroeiing worden overgelaten
- het is de plicht van een goede Italiaan, dat wil zeggen van een fascist

De zegels lijken in deze barre tijden een hoge actualiteitswaarde te hebben. Zegels en boekje verschenen ook in een rode uitvoering.

Op Wikipedia lezen we: De Unione Nazionale Protezione Antiaerea, of UNPA ("Nationale Unie voor Luchtafweerbescherming"), was een burgerbeschermings-organisatie die in Italië werd opgericht tijdens het fascistische regime en actief was tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het kreeg de taak de burgerbevolking te instrueren over hoe ze zich moesten gedragen in geval van luchtaanvallen, het beheren van schuilkelders en het deelnemen aan reddingsacties na de invallen.

UNPA badge

De UNPA werd op 31 augustus 1934 opgericht als een vrijwilligersorganisatie, hervormd op 14 mei 1936 en gemilitariseerd op 18 juni 1940, acht dagen na de deelname van Italië aan de Tweede Wereldoorlog. In 1937 telde het ongeveer 150.000 leden, georganiseerd in provinciale, gemeentelijke en districtscommando's; het centrale hoofdkantoor bevond zich in Rome. UNPA-leden mochten zich tijdens luchtaanvallen vrij binnen de steden bewegen; ze waren niet bewapend, met uitzondering van provinciale commandanten, maar waren uitgerust met helmen en gasmaskers. Het uniform bestond meestal uit een grijze of blauwe overall met de letters "UNPA" op de borst of rug, maar soms werd er geen uniform gedragen, met uitzondering van een armband.

In vreedstijd hield UNPA openbare oefeningen waarin burgers werden getraind in het correct opzetten van gasmaskers, het lokaliseren van schuilkelders en het krijgen van basisinstructies over gedrag bij luchtaanvallen. Het vaardigde ook voorschriften uit die gericht waren op het minimaliseren van het risico op brand in geval van brandbombardementen, zoals het bevel om alle brandbare materialen van zolders te verwijderen en ervoor te zorgen dat alle gebouwen waren voorzien van basisbrandbestrijdingsuitrusting zoals schoppen, pikhouwelen, brandblussers, emmers water, zand en aarde.

UNPA-medailles/ penningen, gespot op Ebay

In 1941 werd UNPA geplaatst onder de controle van het Ministerie van Binnenlandse Zaken; na de wapenstilstand in september 1943 bleef het actief in de Italiaanse Sociale Republiek. De organisatie werd uiteindelijk op 6 maart 1946 ontbonden.

Voorzijde van een lidmaatschapskaart

Vrouwelijke vrijwilligers van de UNPA op cursus

Op het internet kwam ik twee boeken tegen waarin de UNPA genoemd wordt: Marco Gioannini, Giulio Massobrio, Bombardate l'Italia. Storia della guerra di distruzione aerea 1940-1945, pp. 80-81

M. C. Sullivan, U.N.P.A. Unione Nazionale Protezione Antiaerea. La prima difesa civile italiana 2021

Maar die lijken me voor de fijnproevers die wel de Italiaanse taal machtig zijn...

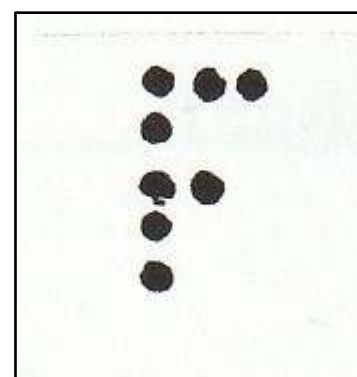
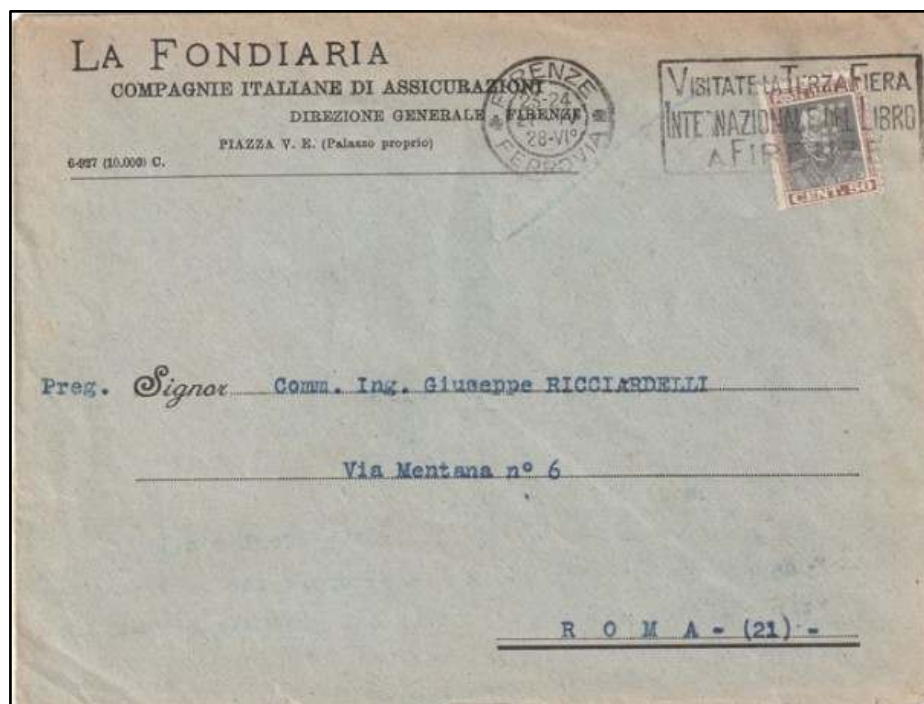
LA FONDIARIA – EEN VERZEKERINGS PERFIN

Jan van Riel

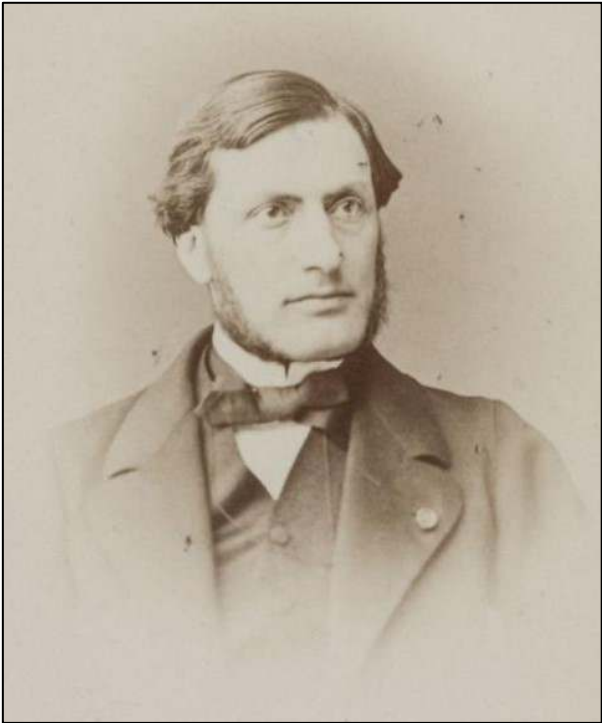
Een Italiaanse brandverzekeringsmaatschappij opgericht op 15 januari 1879 in Florence.

Onderstaande brief voorzien van een zegel van 50 centesimi met de perfin F is verstuurd op 27 april 1928. Het vlagstempel op deze brief betekent: Bezoek het derde internationale boekenfeest van Florence.

De perfin werd door het bedrijf gebruikt van 1918 tot en met 1931.

De Franse verzekeringsmaatschappij “La Foncière” onder leiding van Marie Georg Girard de Soubeyran richtte deze maatschappij op in Italië waarbij het de naam kopieerde. Dit gebeurde met bijdragen van financiers en aristocraten. President van de maatschappij werd Prins Tommaso Corsini.

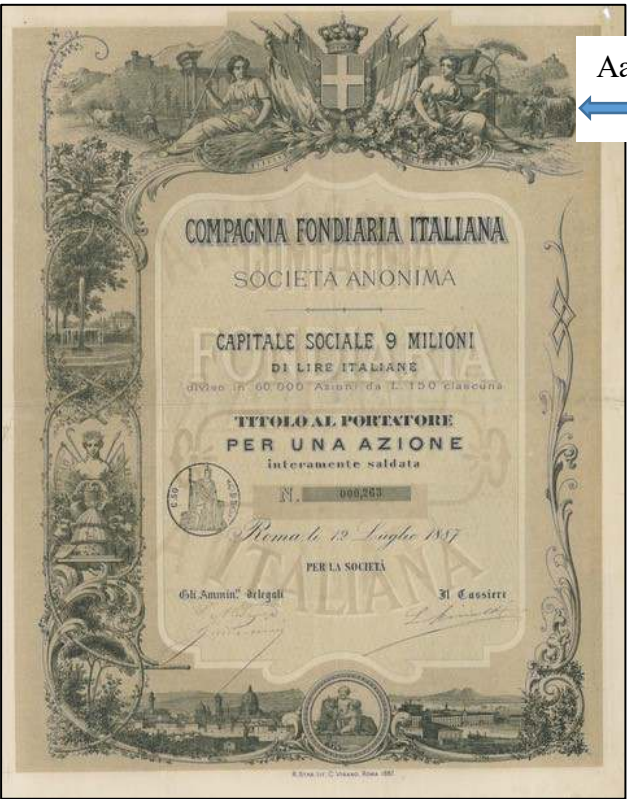

Marie Georg Girard de Soubeyran

Prins Tommaso Corsini

Het bedrijf hanteerde een destijds innovatief organisatiemodel, wat wil zeggen dat het was opgedeeld in verschillende gespecialiseerde bedrijfsonderdelen, die wel tot hetzelfde concern behoorden. Zo waren er naast het basisbedrijf, “La Fondiaria incendi” (voor bosbranden) en La Fondiaria vita (brandletsel bij personen). In 1909 wordt “La Reale grandine” opgenomen in het bedrijf. In 1894 traden de Banca Commerciale Italiana en de Credito Italiano toe tot de aandeelhoudersstructuur, waarna de Franse aandeelhouders vertrokken.

Aandeel van Fondiaria

Poster van Fondiaria

In 1903 werd het bedrijf genoteerd aan de beurs van Milaan. In 1912 werden tijdens de regering van Giolitti de levensverzekeringen genationaliseerd. Hierdoor werd “La Fondiaria” gedwongen om zijn levenstak over te dragen aan de INA, eigendom van de staat.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog verwierf Fondiaria de Italiaanse activa van het Weense bedrijf Donau en bouwde deze om tot een autonoom bedrijf onder de naam “La Previdente”.

Hierna werd een aanzienlijk aandelenpakket van de elektriciteitsbedrijven Edison, Adamello en AEG opgekocht. Na de oorlog kreeg het bedrijf controle over de “Società Toscana beni stabili” welke eigenaar was van aanzienlijk onroerend goed.

Fondiaria Vita kon heropgericht worden nadat in 1924 het INA-monopolie was afgeschaft.

Na de oorlog in Ethiopië opende Fondiaria vestigingen in Addis Abeba en andere steden in Ethiopië en breidde zijn kantoren uit naar de andere koloniën.

In 1938 dwongen de rassenwetten veel leidinggevendenden tot aftreden, zoals in veel bedrijven in Italië gebeurde.

In 1959 kreeg Mediobanca 20% van het aandelenpakket van La Fondiaria in handen en eind jaren zestig nam Montedison een gelijk aandelenpakket over. In 1972 werden Fondiaria Fuoco, Fondiaria Injuries en Real Hail (vuur, letsel en hagel) opgenomen in het bedrijf. In 1980 kwam ook Fondiaria Vita weer terug en werd de nieuwe naam “La Fondiaria- Verzekerings- en Herverzekeringsmaatschappij”. Begin jaren tachtig werd het bedrijf onderdeel van de Anna Bonomi Bolchini groep en werden de aandelen van Milano Assicurazioni en Italia Assicurazioni overgenomen. In 1985 nam Mario Schimberni's Montedison de Bonomi-groep over en kregen daardoor 25% van het bedrijf in handen ondanks het verzet van Florentijnse aandeelhouders. In 1989 verkocht Montedison onder leiding van Raul Gardini ruim de helft van de aandelen aan Camillo De Benedetti's GAIC. In 1995 nam La Fondiaria het bedrijf La Fenice Riassicurazioni over en werd de naam gewijzigd in “La Fondiaria Assicurazioni”

In 2013 werd de onderneming opgeslokt door Unipol.

Bronnen Wikipedia en Catalogo dei Perfins d'Italia door J.J.C. van Riel

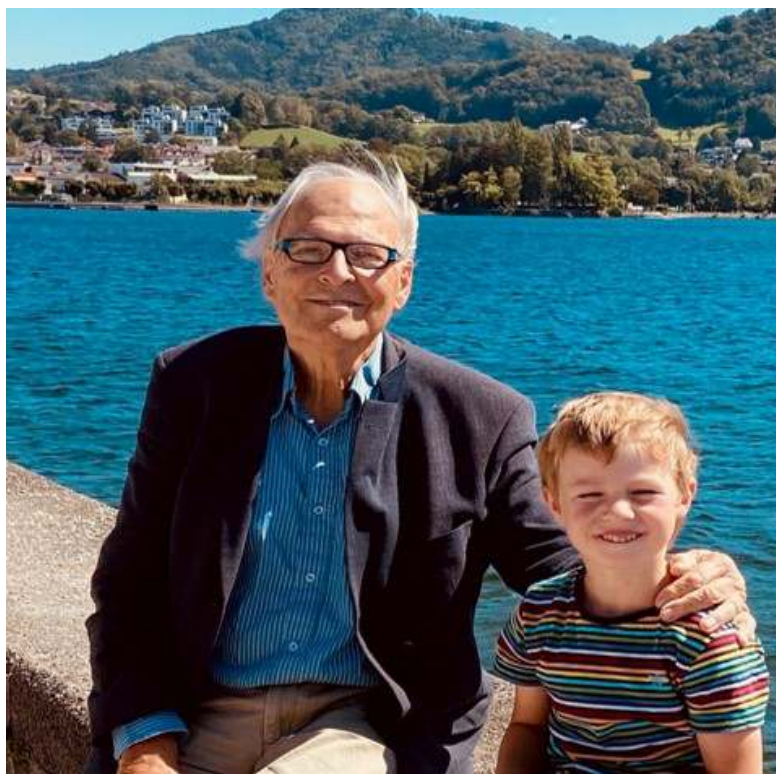
HEINZ FINDEISS OVERLEDEN

Vincent Prange

Een van onze oudste buitenlandse leden, Dr. Heinz Findeiss is naar wij nu eerst vernemen in juni vorig jaar in zijn woonplaats Fischbachau (Dld) overleden. Hij was kort daarvoor 85 jaar geworden. Onze leden kennen hem door vele van zijn bijdragen, waarin hij getuigt van zijn grote interesse en kennis van de Italiaanse vliegmaatschappij LATI, die vanaf december 1939 tot eind 1941 de enige luchtvaartonderneming was, die de postverbindingen van Europa met Zuid-Amerika onderhield.

Hij had in de loop der jaren een prachtige brievenverzameling over dit onderwerp opgebouwd, die uniek in de wereld is. Daarnaast was hij een groot verzamelaar van de Duitse koloniën. Zijn belangrijke filatelistische nalatenschap is ondergebracht bij het beroemde veilinghuis Köhler.

Ik heb Heinz persoonlijk goed gekend en samen met hem heb ik jaren geleden een gedenkwaardige reis naar Italië meegemaakt, die was georganiseerd door onze Engelse zustervereniging. Daar heb ik hem leren kennen als een zeer aimabel mens, vol humor en gezegend met een onuitblusbare energie. Door een ongelukkige val, die een niet te helen breuk van zijn heup veroorzaakte, kwam daar een voortijdig einde aan. Wij wensen zijn nabestaanden veel sterkte met dit verlies.

DE CHAOS VAN DE LAATSTE OORLOGSDAGEN IN ITALIË

Vincent Prange

Als je vandaag de dag door het mooie landschap van Noord-Italië reist is het nog moeilijk voor te stellen, wat een chaos daar tijdens de laatste oorlogsdagen in Italië geweest moet zijn. Italië was toen enorm verdeeld, iedereen vocht toen tegen iedereen. In het Noorden streden restanten van het leger van Mussolini tegen Italiaanse en Joegoslavische partizanen en het Italiaanse leger vocht samen met de geallieerden tegen de resterende Duitse troepen.

Wie goed op de stempels op postzegels en brieven uit die tijd let, krijgt een mooi beeld over wat er allemaal gaande was. In de septemberveiling van onze vereniging was een kavelkje brieven (nr. 157), verzonden vanuit de Repubblica Sociale Italiana van Mussolini, de fascistische staat onder strenge controle van de Duitsers. De afgebeelde brief naar Geneve in Zwitserland was op 16 februari 1945 in Cigliano, een dorp ten noorden van Torino op de post gedaan.

De brief is door een Italiaanse censor gecontroleerd (censor 95 R) maar er zijn ook stempeltjes zichtbaar van maar liefst 3 Duitse censoren (5522, 7155, 7212). Ik kan mij dat goed begrijpen: ik zou in oorlogstijd ook liever in andermans brieven neuzen dan met een geweer in de hand tegen een oppermachtige vijand te moeten vechten. Op de 20ste april (ruim 2 maanden later dus) kwam de brief dan eindelijk in Geneve aan. Juist op die dag smikkelde Hitler voor de allerlaatste keer van een verjaardagstaartje. Een mooi beeld van die krankzinnige laatste dag biedt de film *Der Untergang*., maar ook op youtube zijn de z/w opnames te zien. Hitler komt op die dag voor de laatste keer uit zijn bunker en wordt voorgesteld aan enkele jochies van een jaar of 12, die met de Panzerfaust tegen de Russische tanks hadden gevochten. Hitler klopt ze een beetje op de tengere schoudertjes en houdt zijn bevende linkerarm stijf verborgen achter zijn rug. Het zijn de laatste beelden, gefilmd door de Duitsers en bedoeld als propaganda maar het is in werkelijkheid een spookachtig beeld van het naderend einde. Hoe verging het in tussen met Hitler's Italiaanse bondgenoot Mussolini? Niet veel beter. En ook hier geeft de filatelie een goed beeld van de toestand. In een enorme stapel losse zegels afkomstig uit de voorraad van Leo van der Meer, vond ik een aantal zegels van de 3 Lire van de RSI. Dit is de hoogste waarde van het serie waarop gebouwen zijn afgebeeld die door de geallieerden waren gebombardeerd. Hostium rabies diruit (door de woede van de vijand verwoest) staat dan ook op deze propagandazegeltjes te lezen. Eigen schuld, dikke bult had er beter op kunnen staan.

De waarde van 3 Lire verdient het altijd om nader bestudeerd te worden. Deze is namelijk heel weinig gebruikt en was in de allerlaatste dagen van de tweede wereldoorlog maar in een klein aantal postkantoren verkrijgbaar voor zover die nog functioneerden natuurlijk. Een brief met enkelfrankering met dit zegel van vóór 2 mei 1945 doet volgens Sassone 1300 Euro en is vrijwel onvindbaar.

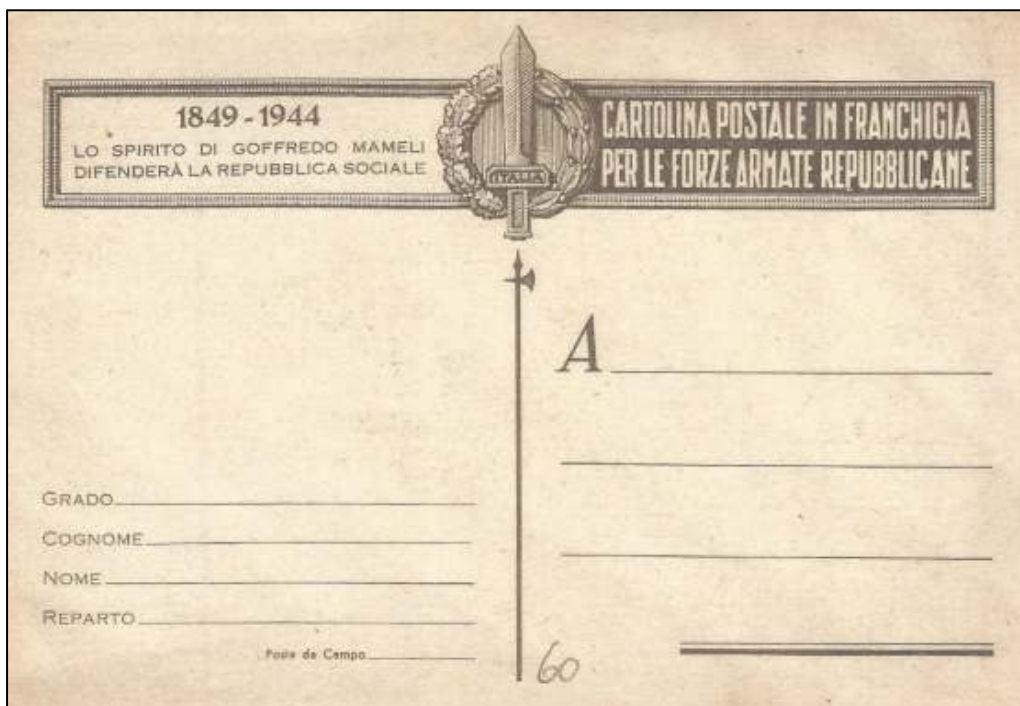
Bijgaand zegeltje is helaas afgeweekt maar het stempel geeft wel een duidelijke datum aan: 25 april 1945. Mussolini had op dat moment zijn koffers al gepakt en hij zat al twee dagen verscholen in een Duitse legerauto op de enige overgebleven

vluchtweg van Italië naar Zwitserland. Onderweg werd de vrachtwagen door partizanen aangehouden, de dictator werd herkend en de volgende dag werd hij zonder vorm van proces gefusilleerd samen met zijn maîtresse Claretta Petacci. Vervolgens werden ze bij het Piazzale Lareto in Milaan aan de voeten opgehangen aan het dak van een benzine station.

Jammer dat het zegel werd afgeweekt want ik ben werkelijk benieuwd of en wanneer de brief zijn bestemming heeft bereikt. Zo los, staat het zegel met dit stempel nog altijd 80 Euro en dat is hij gezien de zeldzaamheid voor de volle 100% waard!

Ik wil dit treurige verhaal besluiten met het tonen van een zeer zeldzame kaart die aan de ene kant was bedoeld als porto vrijdomskaart voor het RSI-leger en andere kant als een stuk propaganda om vooral toch stand te houden in het oorlogsgeweld. Ook deze kaart is echt gebruikt vrijwel onvindbaar.

Op de voorzijde zien wij een beeld van de dapper strijdende Italiaanse dichter Goffredo Mameli, die tijdens het Risorgimento in 1849 bij de verdediging van Rome tegen de Fransen sneuvelde. In zijn geest moest dan ook de Repubblica Sociale van Mussolini verdedigd worden. Enfin, veel heeft het niet geholpen maar wij filatelisten hebben gelukkig altijd het laatste woord.

Deze zeldzame kaart was in de septemberveiling aangeboden onder nummer 122.

INTERI POSTALI (deel 4)

Theo Admiraal

In de vorige drie nummers van Filitalia heb ik iets geschreven over de Cartoline Postali van 1865 tot 2020. In dit nummer wil ik iets vertellen over Biglietti Postali die vanaf 1889 als Interi Postali werden uitgegeven.

Er zijn tot 1992 zo'n 63 Biglietti Postali, postbladen in goed Nederlands, uitgegeven. 's Werelds allereerste postblad werd overigens in 1882 als 'kaartbrief' uitgegeven door de Belgische Post.

Tot 1951 werden de Biglietti Postali uitgegeven met een perforatie rand. De brief werd aan de binnenzijde beschreven en vervolgens werd deze dichtgeplakt door de voorgelijmde rand te bevochtigen. De ontvanger van de brief kon de inhoud lezen door de perforatie rand er af te scheuren. Gebruikte brieven met een (deels) intacte rand zijn fors meer waard.

Vanaf 1951 was het blad alleen nog voorgevouwen met lijmrand. De ontvanger maakte het postblad open, zoals hij dat ook deed met een gewone envelop. Men mocht trouwens 3 velletjes papier toevoegen, zolang het gewicht maximaal 15 gram was.

Van 1946 tot 1966 moest er behalve voor de nominale waarde van het zegel ook betaald worden voor 'het papier'.

Tot 1977 waren er biglietti in twee tarieven. Een laag tarief voor gebruik binnen het postdistrict en een hoog tarief voor daar buiten. Voor gebruik naar o.a het buitenland moesten er zegels worden bijgeplakt. Na 1977 was er één uniform tarief.

Dit is de eerste biglietto postale, uitgegeven in 1886. Op deze brief van laag tarief, verzonden naar het buitenland werd 20c bijgeplakt.

Brief werd op 18-1-1891 afgestempeld in Milaan. Aankomststempel Haltingen 19-1-1891.

Perforatie aan de voorzijde is nog intact.

Dit is de tweede biglietto postale, ook uitgegeven in 1886.

Op deze brief van hoog tarief, verzonden naar het buitenland werd 5c bijgeplakt.

Brief werd op 9-10-1899 afgestempeld in Palermo. Zoals vaker in de 19e eeuw was een plaatsaanduiding voldoende om deze brief in Veendam te bezorgen.

De hele perforatie is nog intact

Een vreemde afwaardering

Tot september 1905 was het hoge tarief voor een Biglietto Postale 20c. Toen men in 1903 een nieuwe brief met de beeltenis van koning Victor Emanuel III uitbracht, was het logisch dat deze een waarde kreeg van 20c. In september 1905 besloot men echter het tarief te verlagen tot 15c. Er restte niets anders dan de reeds gedrukte kaarten af te waarderen. Dit gebeurde met twee verschillende versies.

Dit is de originele brief uitgegeven in september 1903. De frankering was slechts twee jaar bruikbaar, omdat het tarief in september 1905 werd verlaagd naar 15c.

Dit is het biglietto postale dat vanaf september 1905 werd afgewaardeerd naar het toen geldige tarief van 15c. Zowel de waarde op het zegel als de aangegeven waarde op de brief werden afgestempeld.

Deze werd op 7 juli 1912 verstuurd van Piacenza naar Romanengo

Dit is de tweede versie die uitkwam in november 1905. Het vreemde is dat bij deze latere versie het zegel nog wel 20c aangaf, maar de tekst op de brief reeds de juiste 15ct.

Correspondentie met een Italiaanse postzegelvereniging heeft geen duidelijkheid gebracht. Wie weet hier meer van?

De brief werd op 7 april 1906 verstuurd van Rome naar Poggio Catino.

Biglietti Postali tot 1944

Naast biglietti uit de ‘Floreale’ serie (zie hierboven) werden er ook exemplaren gedrukt met afbeeldingen uit de ‘Leoni’, ‘Michetti’ en ‘Imperiale’ series.

In 1906 werd de eerste 5 ct Leoni uitgegeven. 5 ct was het tarief voor het eigen district. Er werden 9 versies uitgegeven met een eigen mill opdruk. De brief hiernaast heeft mill 12. De laatste werd uitgegeven met mill 16.

Er is keurig 20 cent bijgeplakt voor verzending naar het buitenland.

De brief werd op 4 sept 1912 verstuurd van Genua naar München.

In 1913 werd de eerste Michetti uitgegeven. De waarde was 15c (hoog tarief). De eerste 3 biglietti uit de Michetti serie hadden een naar rechts kijkende koning Victor Emanuel III (zie Sass.80).

Het tarief in 1916 was 20c en er is keurig 5 cent bijgeplakt.

De brief werd op 20 april 1916 verstuurd van San Severino M naar Rome.

Vanaf 1919 werd de eerste naar links kijkende koning Victor Emanuel III in de Michetti serie uitgegeven. In 1925 werd deze waarde van 60ct (hoog tarief) uitgegeven. Zie ook de mill 25 aanduiding aan de linkerkant van de brief. Het Sass nr van het originele zegel is 111.

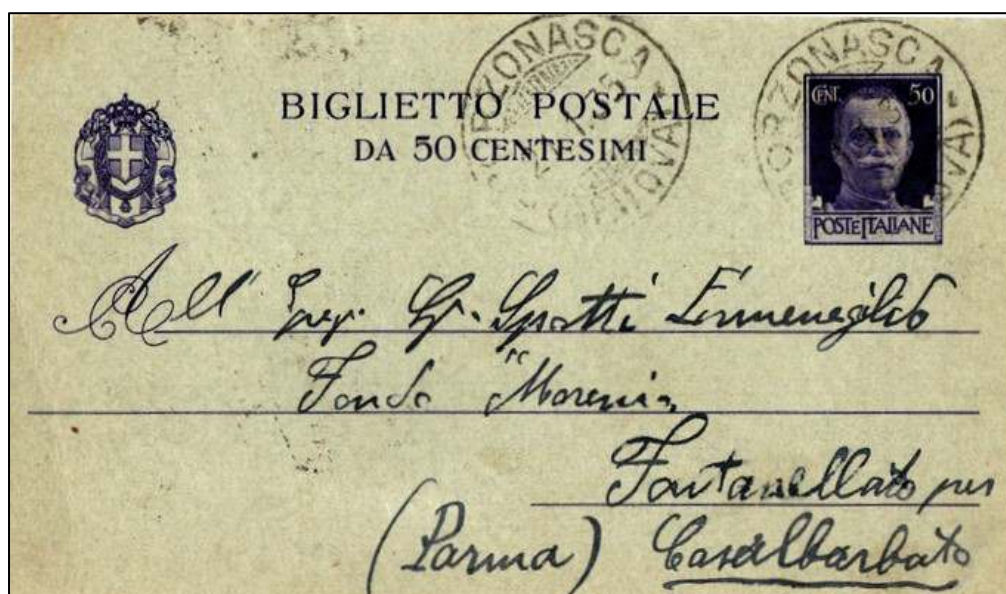
De brief werd op 1 sept 1926 verstuurd van Bolzano naar Merano (Meran in het Duits).

Ter ere van het 25-jarig jubileum van de koning werden er vanaf 1925 een aantal zegels uitgegeven. Dit resorteerde in 1929 tot een Biglietto Postale met een zegel van Parmeggiani (zie Sass 225). De waarde was 50ct.

De brief werd op 6 oktober 1931 verstuurd van Turijn naar Genua.

De X achter het jaartal 1931 refereert naar het jaar tien van de fascistische jaartelling.

In 1931 werden er twee bigliettiti uitgegeven in de Imperiale serie. Een groene uitgave van 25 ct (Sass. 248) en een violette van 50 ct (Sass. 251).

Deze twee brieven hadden 3 adresregels en het formaat was 140 x 80 mm.

Deze brief werd op 6 oktober 1931 verstuurd van Borzonasca naar Fontanoletto

De Biglietti Postale uit de Imperiale serie zijn niet moeilijk te vinden. De waarde is slechts 1 euro.

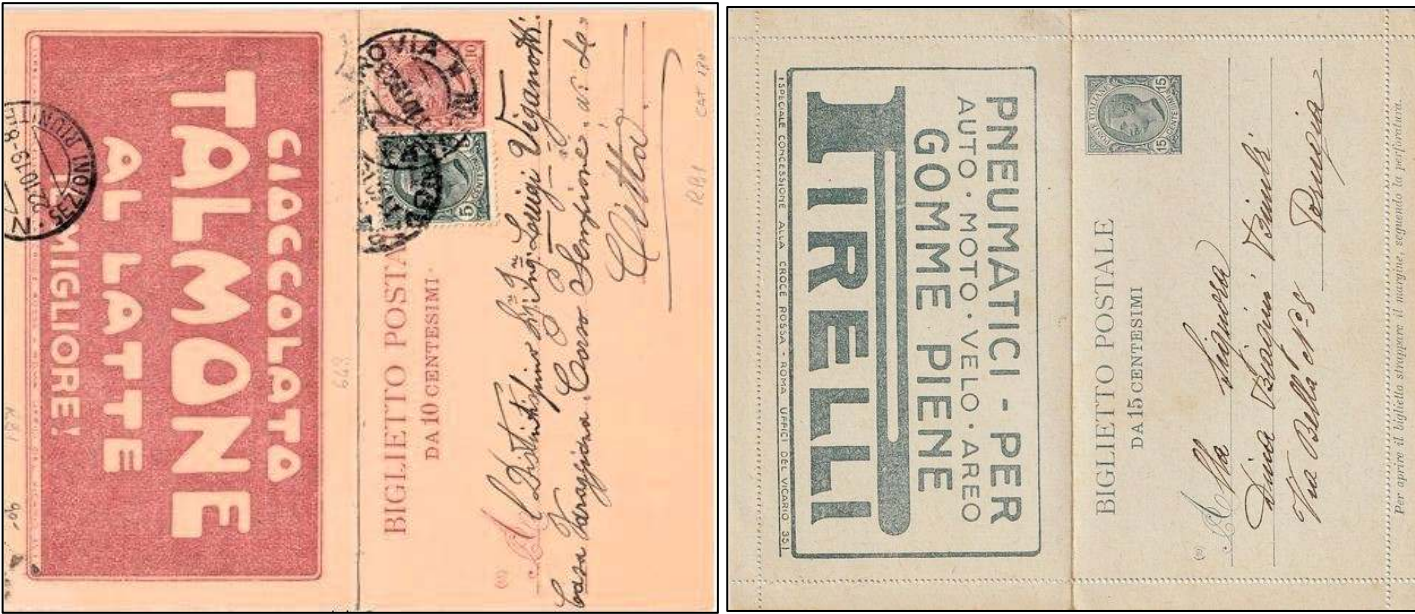

In 1935 werden de voorgaande twee bigliettiti vervangen door een groter formaat. De waarden waren gelijk. Deze herziene uitgave had 4 adresregels en het formaat was 140 x 100 mm.

Deze brief werd op 21 maart 1938 verstuurd van Aosta naar Lilliana.

Biglietti Postali met reclame

Van de cartoline postali werden er zo'n 260 kaarten uitgegeven met een reclame opdruk. Ik heb daarover iets geschreven in de filitalia van november 2023. Van de biglietti postali zijn er slechts 11 verschenen met een reclame opdruk. De uitgiftedatum was 12 mei 1919. De oplage was gering en er zijn er niet veel bewaard gebleven. De meeste zijn zeer prijzig.

Er is maar één Biglietto Postale uitgegeven met een waarde van 10ct. Dit kwam waarschijnlijk omdat de frankeerwaarde toen al 15ct was. Alleen militairen betaalden toen 10ct. Er werd dan ook 5 ct bijgeplakt.

De brief werd op 1 oktober 1919 binnen Milaan verstuurd. Zoals vaak werd als bestemming 'Citta' opgegeven als de brief binnen de stad moest worden afgeleverd.

Er zijn tien biglietti uitgegeven met een waarde van 15ct.

Deze brief werd wel geadresseerd naar Perugia, maar is nooit verstuurd. Mede daarom is de perforatie nog intact.

Repubblica Sociale Italiana (RSI)

Door de Duitse marionettenstaat, die bestond van 25 september 1943 tot 25 april 1945 en eindigde met de vlucht van Mussolini, werden vijf Biglietti Postali uitgegeven. Gebruikte exemplaren zijn moeilijk of niet te vinden.

Er is maar één biglietto waar een zegel van de RSI op stond. Zie linker exemplaar hieronder. De overige 4 waren overgedruken van de Imperiali brieven uit de jaren dertig. Zie rechter exemplaar hieronder.

Drie gelijke brieven, maar toch anders...

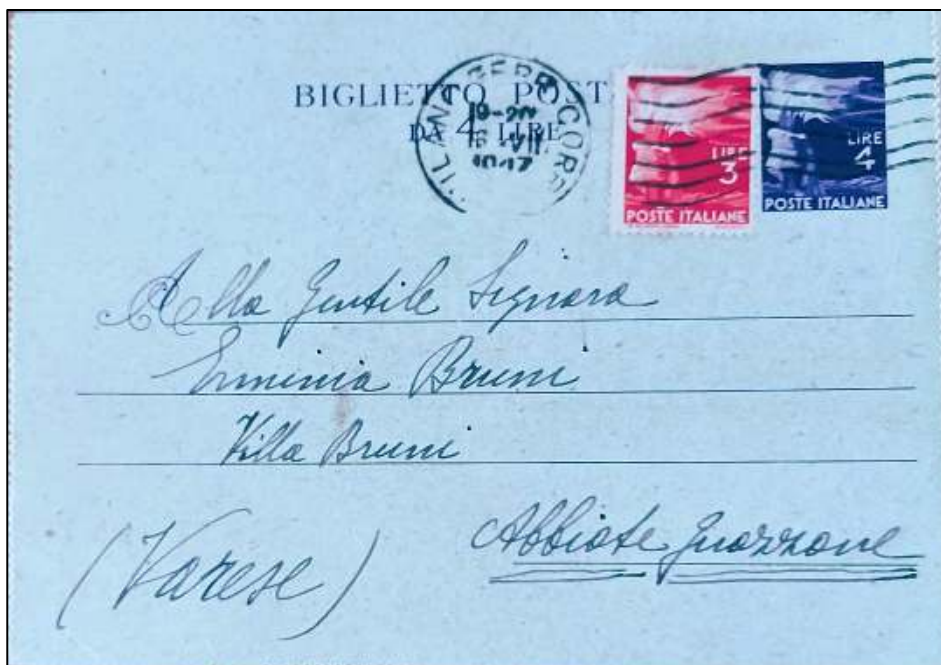

In juni 1946 werd de republiek Italië opgericht. Vanaf juni 1944 werd Italië geleid door de Luogotenenza. In deze periode werd de brief met een waarde van 4 lire uitgegeven. De frankeerwaarde was toen 3 lire, maar je betaalde een lira extra voor de brief zelf.

Naast het wapen van het Huis van Savoye luidt de koptekst:

BIGLIETTO POSTALE
DA 4 LIRE

De brief met hoog tarief werd in 1947 verstuurd van Bolzano naar Florence.

In juli 1946 kwam er een herdruk van de bovenstaande biglietto postale. Omdat de republiek alle banden met het koninkrijk wilde verbreken werd het wapen van het Huis van Savoye verwijderd.

Van maart tot augustus 1947 was het hoge tarief 6 lire, maar omdat men ook een lira betaalde voor het papier werd er 7 lire gefrankeerd. Het wapen van Savoye was verwijderd en de koptekst luidt:

BIGLIETTO POSTALE
DA 4 LIRE

De brief werd op 16 juli 1947 verstuurd van Milaan naar Abbiade Guazzone.

Het bleek al snel dat de Biglietto Postale van juli 1946 een kort leven beschoren was.

In oktober 1946 kwam de definitieve versie uit.

Vanaf augustus 1947 was het hoge tarief 11 lire. Dat was inclusief de lira voor het papier.

De nieuwe koptekst luidt:

REPUBBLICA ITALIANA
BIGLIETTO POSTALE
DA 4 LIRE

De brief werd op 6 mei 1948 verstuurd van Venetië naar Florence

Biglietti Postali na 1950

Er werden steeds minder biglietti afgenomen door het publiek. De meeste ‘verdwenen’ in het filatelistisch circuit. Vanaf 1950 werden er nog 18 uitgegeven. In 1992 verscheen de laatste.

Vanaf 1 maart 1955 zijn er vijf brieven uitgegeven met een Siracusana zegelopdruk. De 25, 30 en 40 lire waren gedrukt op het kenmerkende papier met de doorlopende ITALIA opdruk. Links onder zie je de prijs. Voor deze brief betaalde je 5 lire extra.

Deze brief werd op 4 januari 1962 verstuurd van Monaciano naar Siena. Het aangetekende tarief voor een biglietto postale was 85 lire boven op de gewone frankering.

In 1982 en 1983 werd een brief uitgegeven ter ere van Kerstmis. Dit kreeg in 1984 en 1985 een vervolg op een cartolino postale. Vanaf de 80-er jaren is het een traditie om elk jaar kerstzegels uit te geven.

Deze brief uit 1982 werd niet als kerstbrief gebruikt. Hij werd op 17 april 1984 verstuurd van Livorno naar Brusciano. Het tarief was toen verhoogd naar 300 lire.

Overigens werd vanaf 1977 het formaat gestandaardiseerd op A6.

De brief ter ere van Galileo Gallilei was in 1992 de laatste Biglietto Postale.

Ze werden nauwelijks meer gebruikt en hadden bijna alleen nog een verzamelaarswaarde.

Deze brief werd in 1994 verstuurd van Termeno sulla Strada del Vino naar Bodenwerder in Duitsland.

Het tarief binnen Italië was 700 lire; naar het buitenland 850 lire. Er was dus niet voldoende gefrankeerd.

Maar toen..... Buste Postali !!

In 2010 besloot de Poste Italiane gewone enveloppen uit te brengen in twee standaard envelop formaten C6 en C5/6. Er was een zegel op voorgedrukt, die er echt uit moest zien. Zelfs de tanding is voorgedrukt! De oplage is beperkt en ze zijn gebruikt niet te vinden. Een mooi voorbeeld om de filatelistische kas te spekken.

Deze Busta Postale is uitgegeven in 2013 ter gelegenheid van het 100 jarig bestaan van het eerste postkantoor in Rome. Er is nauwelijks ruimte om de envelop te adresseren...

Het formaat is C6; precies goed voor een dubbel gevouwen A4-tje.

Hieronder een Busta Postale in het standaard C5/6 formaat ter gelegenheid van 150 jaar Poste Italiane.

Er zijn nu 10 enveloppen uitgegeven. De laatste in 2019.

ADRESSEN FILITALIA

voorzitter
redacteur
veilingmeester
Vincent Prange
06-53313000
filitalia@upcmail.nl

lay-out clubblad
Theo Admiraal
admiraal.tram@gmail.com

penningmeester
R.J. de Neree tot Babberich
023-5247830
deneree@planet.nl

webmaster
Joost van Riel

vice-voorzitter
rondzendleider
Jan van Riel
0251-655778
rieldrissen@casema.nl

secretaris / ledenadministratie
Leo van den Brun
06-51140411
secretariaat-filitalia@hotmail.com

PARTNER IN
THE GLOBAL
PHILATELIC NETWORK

CORINPHILA

POSTZEGELS, MUNTEN EN PRENTBRIEFKAARTEN

UW INTERNATIONALE PARTNER!

China 1897
"Small Dollar – The King
of Chinese Philately"

EUR 605.000*
CHF 605.000*
Zürich, juni 2018

Nederlands-Indië 1864
Absolute hoogtepunt –
Stempelproeven

EUR 67.600*
Amstelveen, sept. 2017

EUR 314.600*
CHF 314.600*
Zürich, juni 2018

West-Australië 1855,
"Inverted Swan"
De meest waardevolle
postzegel van Australië

Nederland 1852
Het enige horizontale brugpaar op brief

EUR 48.800*
Amstelveen, maart 2016

Zwitserland Kanton Zürich 1843
De 'Greifensee-brief' – Icoon van Klassiek Zwitserland

* Hammerprijs incl. orgeld; uitseltoers van augustus 2022

CORINPHILA VEILINGEN BV
AMSTELVEEN - NEDERLAND
INFO@CORINPHILA.NL
TEL. +31 20 624 97 40
WWW.CORINPHILA.NL

CORINPHILA AUCTIONEN AG
ZÜRICH - ZWITSERLAND
WWW.CORINPHILA.CH

CORINPHILA – EEN TRADITIE VAN SUCCES

Internationale marketing: Corinphila maakt deel uit van het Global Philatelic Network met gespecialiseerde postzegelveilinghuizen in vijf landen op drie continenten.

Filatelistische expertise: Door onze internationale ervaring en expertise en een internationaal en vermogend klantenbestand realiseren wij de hoogste prijzen.

Optimale presentatie: Hardcover veilingcatalogi voor bijzondere verzamelingen op land en op (eigen)naam.

Onze experts adviseren u graag vrijblijvend bij verkoop!